

Дробаха Л.В.
доцент, кандидат філологічних наук,
Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла Коцюбинського

ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ МЕТАФОРИЧНИХ ВЖИВАНЬ АНТРОПОНІМІВ В ІНДОЄВРОПЕЙСЬКИХ МОВАХ

Останнім часом зіставні дослідження охоплюють різні фрагменти дійсності. Особливого значення набувають результати зіставлення неспоріднених мов, оскільки вони презентують з різних боків мовні картини світу. Актуальність дослідження полягає в тому, що воно містить аналіз як споріднених, так і неспоріднених мов та визначає національну специфіку вживання антропонімів у переносних значеннях в індоєвропейських мовах, зокрема, в українській, німецькій, англійській та французькій. Розмірковуючи про культуру мови, М. Бугайскі зазначає, що європейська спільнота (спільна Європа) окрім того, що повинна представляти собою спільноту господарських і політичних інтересів, давно представляє собою культурну спільноту. Історія – в тому числі і історія окремих національних мов – вчить нас, що позиція цих мов – як у внутрішньому поводженні, так і в комунікації між спільнотами – в основному залежить від ступеня свідомості їхніх користувачів... А одним із важливіших завдань сучасної культури мови повинно бути завдання її формування [5, с. 96].

Свідченням існування згаданої культурної спільноти може слугувати вживання одним етносом певних понять, які були створені іншим етносом, зокрема, наприклад, в літературному жанрі. Зустрічаємо, наприклад, в українській мові метафоричне вживання імен персонажів з літературних творів інших народів:

укр. *Аеліта* 'героїня однойменного науково-фантастичного роману О.О. Толстого, таємнича і прекрасна марсіанка' [8, с. 11];

Альфонс – персонаж драми О. Дюма-сина «Пан Альфонс»; чоловік, що живе на утриманні своєї коханки» [8, с. 12];

Бравий вояк Швейк. Швейк – дотепна людина, що вдає з себе простачка, доводячи до абсурду накази начальства буквальним їх виконанням» [8, с. 28];

Вертер. «Страждання молодого Вертера. *Вертер* – уособлення трагічної долі безнадійно закоханої людини» [8, с. 38];

Тіль Уленшпигель – герой середньовічних фламандських і німецьких народних переказів, веселий і дотепний юнак. *Тіль Уленшпигель* – борець за свободу народу» [8, с. 274];

Шлеміль. Тінь Шлеміля – персонаж повісті німецького письменника А. фон Шаміссо. Ім'ям цим називають нещасних, зневажених усіма блукачів» [8, с. 313].

Вживання різноманітних назв у зіставлюваних мовах виявляє їхню національну неповторність. Т.Б. Радбіль підкреслює, що як і люди, різні мови – це окремі і неповторні світи думок і почуттів, бажань і хибних думок. Що, як і в людях, щось найважливіше в мовах – саме від цієї окремоті і неповторності [11, с. 86]. Наприклад, виявляємо,

в **українській** мові: Катай, *Матюшо*, гуси. «Слова Терешка з п'єси І. Карпенка-Карого «Суєта». Терешко охоплений «суєтною» мрією вивести свого сина Матюшу у пани примушує його читати напам'ять байку «Гуси» Крилова» [8, с. 127]; *Марко Проклятий* – персонаж народних казок та легенд. У переносному вживанні – вічний блукач, великий злочинець, неспокійна людина» [8, с. 158]; *Тарас Бульба* – ім'я стало загальною назвою на означення немолодої, але сильної тілом і духом людини. В іншому значенні *Тарас Бульба* – втілення патріотизму» [8, с. 270]; *лис Микита* – як ідіома» [12, с. 250].

У **німецькій** мові вживається вираз **нім. Bramarbas: den B. herausbeißen** – «розм. удавати з себе хороброго, вихвалитися своєю сміливістю» [9, I, с. 119], «Bramarbas oder der großsprecherische Offizier» є німецькою назвою датської комедії «Jakob von Tuвое» письменника Людвіга Хольберга.

Англійці вживають словосполучення **англ.** *Strephon and Phyllis* в значенні 'закохана романтична парочка (за іменами закоханих у романі Ф. Сіднея «Аркадія»)» [2, с. 897].

У **французькій** мові виявляємо наступні приклади: **франц.** *boîte à Perrette* '(Perrette – героїня басні Лафонтена) а) таємні кошти будь-якої асоціації; б) кошти сумнівного походження; в) кошти, які невідомо на що витрачаються; г)скарбничка' [10, с. 176]; *marquis de Carabas* 'а) людина, яка вихваляється багатствами, яких у неї немає; б) *c'es un marquis de Carabas* його маєтків верхи не об'їдеш' [10, с. 966].

Національний устрій країни, національний одяг і житло, національні звичаї – все це в сучасному світі нівелюється. Світ стає уніфікованим. Єдине, що більш за все чинить опір, і притому успішно, такій тенденції «уніформи» – це національна мова. Але і в цій галузі людської культури можна спостерігати тенденцію до універсалізації [3, с. 43]. Спільні ознаки виявляє в німецькій та французькій мовах антропонім *Marie*, зокрема, **нім.** *Marimonat* 'заст. травень', [4, II, с. 59] – **фр.** *mois de Marie* 'місяць діви, місяць травень' [14].

Подібність образів і паралелізм у метафоричних переносах виявляються в просторі і часі. В просторі це виявляється в тому, що різні мови, незалежно одна від одної, вдаються до однакових метафоричних переносів [6, с. 134]. На тлі спільних рис виявляємо і розбіжні. Наступні стійкі вирази мають спільне значення в німецькій та французькій мовах, але у французькій ще і додаткове. Порівняймо, **нім.** *Paul dem Peter nehmen und Paul geben* 'розм. перекласти з однієї кишені в іншу; досл. у Петера взяти, Павлу дати' [9, II, с. 101] – **фр.** *Paul décoiffer saint Pierre pour coiffer saint Paul*) '1) обділити одного, щоб наділити іншого; підтримувати одного зі шкодою для іншого; 2) наробити нових боргів, щоб заплатити старі' [14].

При цьому слід зауважити, що певні антропоніми мають свою історичну значущість для конкретного етносу, і, тому один і той самий зміст можуть відображати різні імені в аналізованих мовах. Наприклад,

порівняймо, **англ.** *When Queen Anne was alive* 'ще за царя Панька' [2, с. 1004] – **укр.** *за царя Гороха (Панька, Тимка, Митрохи, Хмеля)* 'дуже давно, у дуже давні часи' [13, II, с. 939]; **укр.** *Хома невірний (невірячий)* 'людина, що сумнівається, не вірить у що-небудь' [13, II, с. 934] – **англ.** *doubting Thomas* 'скептик, Хома невірний' [2, с. 284] – **фр.** *foi de Saint Thomas* 'недовіра, Фома невіруючий (бібл.)' [10, с. 682].

У першому випадку маємо справу з культурно-історичними асоціаціями, які викликають згадані персонажі. Наприклад, часи королеви Анни були для англійців періодом значного розквіту культури і науки та становлення британського просвітництва. Також з ім'ям королеви пов'язаний перший закон про авторське право.

Фраза *за царя Гороха* немає одностайного тлумачення. Однією з версій є те, що вираз пов'язують з ім'ям нерозумного царя з російської народної казки, якого звали Горох. Найчастіше при цьому згадується казка про те, як цар Горох з грибами воював. Іншою версією є те, що вираз мав подібність звучання з російським виразом *по царегородски*. У часи становлення російської держави, столицю Східної Римської імперії місто Константинопіль на Русі називали Царь-град. Вираз *по царегородски* вживали для характеристики давності певної речі чи події. Вираз перетворився через подібність звучання на вираз *при царі Горохе*, тобто давним-давно. В українській мові зустрічаємо різні варіанти імені царя, зокрема, імена Панька, Тимка, Митрохи, Хмеля, які відображають національний колорит вживання зазначених антропонімів.

Виявляємо, що український вираз *Хома невірний* має відповідник з антропонімом *Thomas*, який співпадає в англійській та французькій мовах. Національну специфіку слова, на думку В.Г. Гака, визначають два фактори – об'єктивний і суб'єктивний. Виявляються вони шляхом зіставлення мов. Під об'єктивним фактором розуміється ціннісно-сміслова значущість природних і культурних реалій, які визначають своєрідність життєвого простору того чи іншого народу. Суб'єктивний фактор характеризується можливістю

факультативного вибору позначень знаком одних і тих самих реалій, які по-різному представлені ментальністю різних етномовних спільнот [1, с. 177]. Розглянемо деякі групи вживання антропонімів у переносних значеннях. Найчисельнішою є група антропонімів на позначення *людини або її роду діяльності*:

укр. *Баба Палажка і баба Параска* 'язикаті люди' [8, с. 19];

нім. *der dumme August* 'розм. клоун (у цирку), перен. блазень' [9, I, с. 61]; *der Benjamin der Familie* 'розм. улюбленець сім'ї (про наймолодшого сина)' [9, I, с. 89]; *der deutsche Michel* 'політ. ірон. німецький Міхель (вживається стосовно національно- обмеженого німецького бюргера)', *Vetter Michel* 'розм. обиватель, міщанин' [9, II, с. 52]; *'ein sanfter Heinrich* 'розм. фам. скромна людина', *ein fauler Heinz* 'розм. ледар, нероба' [9, I, с. 320]; *der taube Michel* 'розм. глуха тетеря' [9, II, с. 52];

англ. *Bill Jim* 'військ. жарг. Білл Джим (прізвисько австралійських солдатів)' [2, с. 134]; *John Bull* 'Джон Буль, типовий англієць (глузливе прізвисько англійців)' [2, с. 560]; *Jack Homer* 'самовдоволенний, пихатий хлопчисько', *Jack o' Bedlam* 'заст. божевільний, божевільна людина' [2, с. 558]; *Jack of all trades* 'майстер на всі руки', *Jack of both sides* 'людина, що намагається служити багатьом; і нашим, і вашим', *Jack sprat* 'карлик, нікчема' [2, с. 558]; *John Trot* 'заст. неотесаний хлопець, мужлай' [2, с. 561]; *Tom fool* 'дурень, блазень'; *Tom Peppercorn* 'мор. жарг. дуже брехлива людина' [2, с. 956]; *Aunt Sally* '«Тітка Саллі» (гра в Англії), перен. предмет, об'єкт нападок, жартів' [2, с. 56]; *Miss Molly (Nancy)* 'розм. пестунчик, «дівчисько», «баба»' [2, с. 676]; *Tom, Dick and Harr, Tom Drum's entertainment* 'рядові, звичайні люди', *Tom Tailor* 'кравець', *Tom Thumb* 'карлик, хлопчик-мізинчик' [2, с. 956];

фр. *Marie 'une Marie couche-toi là* повія' [14]; *enfants de Marie* '2) вихованки притулку 3) учениці церковно-приходської школи' [14]; *Jean de Paris* 'переодягнутий принц, який смітить грошима' [10, с. 848]; *marquis d'Argencourt* 'розм. злиденний барон, розм. жалюгідний тип' [10, с. 965];

Marie Bon-bec 'торохтійка, базіка, пліткарка' [14]; *Jean farine* 'прост. Жан-простак', *Jean Guêtre* 'простий мужик' [10, с. 848].

На позначення **предметів** у зіставлюваних мовах вживаються наступні антропоніми:

нім. *Marie* 'жарг. гроші', *Marifaden* 'павутиння у повітрі (в кінці літа)' [4, II, с. 59]; *der grüne Adam* 'поліцейський автомобіль для транспортування заарештованих' [9, I, с. 61]; *der grüne Heinrich* 'поліцейський автомобіль (для заарештованих)', *langer Heinrich* 'розм. відмичка' [9, I, с. 320];

англ. *Maria* 'Black Maria 1) тюремна карета, «чорний ворон» 2) важкий снаряд' [14]; *Black Jack* 'іст. піратський чорний прапор' [2, с. 140]; *Joseph's coat* 'барвистий, багатий одяг' [2, с. 561];

фр. *marin de la vierge Marie* 'річковик' [14]; *bonjour d'Alfred* 'прост. чайові' [10, с. 40]; *bâton de Jacob* 'зачарована паличка, паличка фокусника' [10, с. 131]; *de commandeur à Gaston, à Gustave* 'прост. гігієнічна серветка' [10, с. 423]; *tout son Saint-Jean* 'весь свій скарб' [10, с. 848]; *cravat à Charlot* 'прост. гігієнічна серветка' [10, с. 423].

На відміну від української мови виявляємо в аналізованих мовах також приклади, в яких антропоніми вживаються для позначення **страв** і **напоїв**:
нім. *blauer Heinrich* 'військ. жарг. перлова каша', *stolzer Heinrich* 'розм. рисова каша' [9, I, с. 320];

англ. *dried Jack* 'висушена мерлуза' [2, с. 289]; *John Collins* 'амер. напій з содової води, джину, цукру, лимонного соку і льоду' [2, с. 560]; *Tom and Jerry* 'амер. міцний пунш' [2, с. 956];

фр. *vin de la vierge Marie* 'молоко' [14];

флори/фауни: **нім.** *Maridistel* 'бот. розторопша плямиста', *Maridorn* 'роза-еглантерія', *Marigras* 'бот. зубровка', *Marikäfer* 'зоол. божа корівка', *Marischuh* 'бот. черевичок' [4, II, с. 59];

фахових термінів: **нім.** *Mariendichtung* 'поезія, яка оспівує діву Марію', *Mariglas* 'мін. 1. кристалічний гіпс, селеніт; 2. слюда' [4, II, с. 59];

фр. *feu Saint-Antoine* 'розм. антонове вогнище, гангрена', *feux de la Saint-Jean* 'вогні, вогнища Іванової ноги' [10, с. 652];

установ: **англ.** *Tom-and-Jerry shop* 'заст. низькопробний трактир' [2, с. 956]; *Uncle Sam* 'ірон. «дядя Сем», федеральний уряд США (за жартівливою розшифровкою букв U.S.)' [2, с. 975];

фр. *enfants de Marie* '1) притулок для дівчат' [14].

Також в німецькій, англійській та французькій мовах аналізовані назви вживаються для позначення **абстрактних понять**:

нім. *Marikultus* 'поклоніння (культ) діви Марії' [4, II, с. 59];

англ. *Fabian policy* 'обережна, вичікувальна політика у боротьбі з супротивником' [2, с. 314]; '*Jack (John) Drum's entertainment* 'нелюб'язна зустріч (гостя)' [1, 560]; *Tom Tiddler's ground* 'невичерпне джерело, «золоте дно»' [2, с. 956];

фр. *fleur de Marie* 'невинність, цнотливість' [14]; *l'abîme de Pascal* 'безодня Паскаля (символ соціальних і моральних проблем, що лякають своєю глибиною)' [10, с. 4]; *le demon (familier) de Socrate* 'внутрішній голос (за твердженнями Сократа, якийсь внутрішній голос підказував йому його дії)' [10, с. 467]; *à l'oeil de Philippe* 'дотеп; насмішка, що влучає не в брову, а в око (натяк на слова, написані на стрілі, якою лучник Астер вибив око царю Македонському Філіпу)' [10, с. 1085].

На відміну від англійської мови виявляємо національно-специфічне вживання аналізованих лексичних одиниць у наступних **стійких виразах**:

укр. *де Макар телят пасе* 'ірон. дуже далеко, там, туди, де важкі умови життя, де перебувають переважно не з власного бажання' [13, I, с. 460]; *з кіндратиком у голові* 'хто-небудь психічно хворий' [13, I, с. 375]; *скорчити Лазаря* 'прикинутися безталанним, нещасним' [13, II, с. 819]; *на маленького Юрія* 'жарт. уживається для повного заперечення змісту дієслова; ніколи не (як рак свисне; як виросте гарбуз на вербі)' [13, II, с. 973]; *по Марусин поясок* 'не по вінця; до смужки на поверхні чарки, склянки' [13, II, с. 686];

нім. *den dummen August spielen* 'розм. удавати з себе дурника' [9, I, с. 61]; *mit der dicken Marie* 'з товстим гаманцем' [4, II, с. 59]; *j-n zum August machen* 'розм. пошити к-н в дурні' [9, I, с. 61]; *etw. ist für den Alten Fritzen* 'терит. фам. даремно, марно, марна праця' [9, I, с. 226]; *j-d, etw. ist der wahre Jakob* 'розм. жарт. хто-н., що-н. хоч куди, кращого й немає' [9, I, с. 361]; *j-m den Schwarzen Peter zuschieben* 'розм. звалити яку-н. провину або відповідальність на к-н. (досл. підсовувати кому-н. «Чорного Петера», дитяча гра в карти: у кого залишається на руках, той програв і його мажуть чорним' [9, II, с. 101];

фр. *se faire appeler Arthur* 'а)отримати нагоняй, б)спорт. програвати [10, с. 79]; *le bonjour d'Alfred* 'не отримати чайових, на які розраховуєш' [10, с. 40]; *prendre son Bernard* 'прост. отримати розрахунок' [10, с. 145]; *commenter les oeuvres de Cujas* 'заст. предаватися любовним втіхам' [10, с. 437]; *avoir toutes les herbes de la Saint-Jean* 'а) пустити в хід всі засоби, б) передбачити, виконати всі формальності' [10, с. 800]; *faire Jean* 'бути рогоносцем'; *faire son petit Saint-Jean* 'розігрувати з себе наївного дурника'; *faire son Joseph* 'прост. прикидатися Іосифом прекрасним, розігрувати з себе скромника' [10, с. 858]; *faire sa Joséphine* 'прикидатися цнотливою, вдавати з себе скромницю' [10, с. 858]; *faire suer la Madeleine* 'арго а) збільшувати ставку в грі, б) важко викручуватися під час шулерської гри' [10, с. 914]; *tirer l'épée comme saint Georges* 'бути відмінним фехтувальником' [10, с. 575]; *faire sa Sophie* 'а) кривлятися, маніритися; б) вдавати з себе недоторку; в) вередувати за їжею' [10, с. 1433].

Якщо проаналізувати **розмовні кліше**, то лєвова доля вживання в них антропонімів належить французькій мові. Наприклад, **фр.** *Marie des queues Marie!* '1) зовсім ні; байдуже! 2) не дочекаєтесь' [14], *t'as le bonjoir d'Alfred!* 'Як же! Нічого ти не отримаєш!' [10, с. 40]; *maître Adré, faites des perruques!* 'розм. кожний повинен знати свою справу' [10, с. 59]; *tu parles, Charles!* 'розм. Ще б пак! Це точно!'; *hello, Charlot!* 'розм. привіт' [10, с. 284]; *élémentaire, mon cher Watson!* 'розм. (Це) елементарно! Це само собою!' [10,

с. 550]; *laisser faire à Georges, c'est un home d'âge* 'розм. нехай зробить Жорж, він людина мудра' [10, с. 745]; *d'accord, Hector!* 'розм. можливо, припустимо' [10, с. 800]; *on l'appelle Mimi pour abreger* 'її звать просто Мімі, просто і коротко' [10, с. 7]; *Adieu Berthe* 'прост. прости-прощавай, нічого тут більше не поробиш' [10, с. 16]; *à la tienne, Étienne!* 'розм. за твоє здоров'я! (тост)' [10, с. 592]; *cela n'est que de la Saint-Jean* 'це все дрібниці, це не має ніякого значення; а) він завжди говорить правду, б) ірон. це базіка, несором'язлива людина' [10, с. 849].

В інших аналізованих мовах можна зазначити наступні розмовні кліше:
укр. *З богом, Парасю* 'уживається для вираження незадоволення, несхвалення і т. д.' [13, I, с. 42];

нім. *Ich will Emil heißen, wenn... (wenn..., dann heiß ich Emil)* 'розм. щоб я в землю провалився, якщо ...' [9, I, с. 177]; *(Nachbarin) Grete und Bete* 'през. якісь там сусідки' [9, I, с. 280]; *Johanna geht, und nimmer kehrt sie wieder* 'Іоанна йде й ніколи не повернеться (так говорять жартома під час прощання)' [9, I, с. 362];

англ. *Sam Hill* 'евф. біс, сатана, дідько' [2, с. 834].

Типовим для української мови є широке поле вживання антропонімів у **порівняннях з людьми**. Наприклад, виявляємо: **укр.** Заробив, як *Андріян* на качалках, заробив як *Хома* на вовні [12, с. 19]; піймала як сорока *Якова* [12, с. 51]; наївся, як *Панько* тіста на великдень; лигай, як *Мартин* мило; налигався, як *Мартин* мила [12, с. 55]; величається як *Хома* в церкві [12, с. 72]; спритний, як *Матвій* до куропаток [12, с. 83]; дурний, як *Омелько* [12, с. 98]; обібрали, як дурного *Мартина* [12, с. 150]; вискочив, як *Кузьма* з маку; вискочив, як *Мартин* з конопель; вискочив, як *Сень* з конопель; вискочив, як *Терешко* з конопель [12, с. 154]; гуляє, як *Пилип* в кукурудзі [12, с. 163]; допався, як *Стецько* до кваші [12, с. 166]; поперли, як *Сидора* по дари; потяг, як *Тарас* лозами [12, с. 193]; швидкий «Як *Марко* по пеплі» [7, с. 127]; вискочити як *Пилип (Кузьма)* з конопель недоречно, недоладно або невчасно сказати що-небудь чи виступити з чимсь [13, I, с. 104]; як *Марко* з пасльону

раптово, несподівано, недоречно і т. ін.; як *Марко* (*Хома* і т. ін.) на вовні заробити, підробити абсолютно нічого; як *Марко* (*Сивко*) у пеклі товктися, гасати ірон. невпинно, безугавно, не перестаючи, без потреби [13, I, с. 464]; як *Мартин* (дурний) до мила допастися, припасти зневажл. без почуття міри; жадібно, заповзято [13, I, с. 464]; наївся, як *Маня* груш [12, с. 55]; носиться, як *Катря* в постолах [12, с. 188]; плутається, мов *Настя* в коноплях [12, с. 191]; чого насміхаєшся, як *Марина* в маці [12, с. 215].

Лише поодинокі подібні приклади виявлено в німецькій та французькій мовах: **нім.** *nackt wie Adam* 'заст. у чому мати народила' [9, I, с. 22]; *dastehen wie ein hölzerner Johannes* 'заст. стояти як істукан' [9, I, с. 362];

франц. *suer comme une Madeleine* 'обливатися потом (подібно до того, як Магдалина, яка каялася, обливалася сльозами)' [10, с. 915].

Перевага в останній групі українських прикладів свідчить про те, що український фольклор багатий на антропонімічне вживання. Крім вище зазначених порівнянь виявляємо також і порівняння:

з **святами**: повелося як з *Петрової днини* [12, с. 64]; іде, як з *Петрового дня* [12, с. 172]; така правда, як на *Петра* сніг випадає [12, с. 212]; на кінського *Юрія*, на маленького *Юрія*; на *Миколи* та й *ніколи* [12, с. 255];

з **речами, предметами**: Хороший як *Микитина свита* навиворіт [12, с. 46]; розумний, як *Соломонів патинок* [12, с. 77]; меле як *Іванів млин* [12, с. 185];

з **тваринами**: розумний, як *Федькова кобила*; розумний, як *Сидорова коза*; розумний, як *Химині кури* [12, с. 77]; норовиста, як *Іванова кобила*; набожний як *святого Юрія кінь* [12, с. 81]; хитрий, як *Панасова гуска* [12, с. 84]; дурний, як *Химині кури* [12, с. 98]; обдерли, як *Сидорову козу* [12, с. 164].

Українці також вживають і **приказки** типу: **укр.** 'Андрій Кузьмі – рідний Хведір' [7, с. 140]; про подружню пару 'Який Самійло, така й Самійлиха' [7, с. 148]; 'Його мати моїй матері – двоюрідна Параска', «Ваша Катерина нашій Орині – двоюрідна Одарка» [7, с. 140].

Отже, зіставний аналіз метафоричного вживання антропонімів у досліджуваних мовах виявляє головним чином розбіжні ознаки. Найбільш розповсюдженими антропонімами, які вживаються у переносних значеннях, визначено:

в *українській* мові – **укр.** Марко, Мартин, Параска, Хома, Юрій;

в *німецькій* мові – **нім.** Marie, Heinrich, August, Michel;

в *англійській* мові – **англ.** Jack, Tom, John;

в *французькій* мові – **фр.** Jean, Marie, Alfred.

Серед аналізованих лексичних одиниць у процентному відношенні найбільша кількість вживань антропонімів у переносних значеннях виявлена в українській мові (45 %), наступною є французька мова (30 %), в німецькій мові – 15 % і англійській – 10 %. Перевагу метафоричних вживань досліджуваних одиниць в українській та французькій мовах можна пояснити тим, що в них антропоніми часто вживаються в розмовних кліше і фольклорі, тобто вони є невід'ємною часткою в ментальному просторі українців та французів. Для німців і англійців типовим є вживання антропонімів у позначеннях предметів та явищ дійсності і певних характеристик людини. Таким чином, неповторність національного світобачення знаходить свій відбиток у тій чи іншій мовних картинах світу.

Література

1. Алефиренко Н.Ф. Лингвокультурология. Ценностно-смысловое пространство языка /Н.Ф. Алефиренко. – М.: Флинта: Наука, 2010. – 288 с.
2. Англо-український фразеологічний словник. – К.: Знання, 2005. – 1056 с.
3. Анненкова И.В. Неизгнанная мысль. Филология Л.М. Бицилли /И.В. Анненкова. – М.: Изд-во Московского Университета, 2011. – 148 с.
4. Большой немецко-русский словарь в 3-х т.т. М.: Русский язык, 1805 с.
5. Бугайски М. Язык коммуникации: пер. с пол. /Мариан Бугайски. – Х.: Гуманитарный центр, 2010. – 544 с.

6. Гак В.Г. Языковые преобразования. Виды языковых преобразований. Факторы и сферы реализации языковых преобразований /В.Г. Гак. – М.: ЛИБРОКОМ, 2010. – 408 с.
7. Збірка українських приказок та прислів'їв. – К.: Техніка, 2002. – 218 с.
8. Коваль А.П. Коптілов В.В. Крилаті вислови в українській літературній мові. – К.: Вища школа, 1975. – 335 с.
9. Німецько-український фразеологічний словник в 2-х т.т. – К.: Радянська школа, 1982. – 793 с.
10. Новый большой французко-русский фразеологический словарь. – М.: Русский язык медиа, 2005. – 1624 с.
11. Радбиль Т.Б. Основы изучения языкового менталитета: учеб. пособие /Т.Б. Радбиль. – М.: Флинта: Наука, 2010. – 328 с.
12. Українські прислів'я, приказки та порівняння з літературних пам'яток. – К.: Наукова думка, 2001. – 392 с.
13. Фразеологічний словник української мови в 2-х т.т. – К.: Наукова думка, 1993. – 1512 с.
14. АBBYY Lingvo 12